

REDACJA - REDAKCJA
ADMINISTRACJA - ADMINISTRACJA
66, rue de la Charité, LYON
TéL.: Franklin 07-30
Ch. Postal: Lyon 628-06
ABONEMENTS - ABONEMENTS
1 an 3 an
28 fr. 78 fr.

WIARUS POLSKI

QUOTIDIEN POLONAIS

SAMEDI - DIMANCHE
SOBOTA - NIEDZIELA
6-7
M A R S 1943
M A R Z E C
Dziś wymsalujemy: Wiktorom
Jutro: Tomassa
Pojutrze: Jania Boboga
PREX
CENA 1 fr.

Directeur
Dyrektor | D. S. NAWROCKI

Rok 54^z. Année. Nr. 56

Ze zjazdu prasy francuskiej w Paryżu

Vichy. — Jak wiadomo Centrala prasy francuskiej w Niemczech zorganizowała dwudniowy zjazd dziennikarzy francuskich w Paryżu celem zapoznania przedstawicieli prasy z obu stron z zasadniczymi problemami robotniczymi i współpracy francusko-niemieckiej.

Pierwszy z tych dni poświęcono zwiędaniu ośrodka szkolenia zawodowego, zw. „Centre Kellerman”, gdzie przy najnowszym maszynach i obrabiarkach pracują młodzi Francuzi, których wiek minimalny został ostatecznie ustalony na 18 lat. Po dokładnym zbadaniu ich wydajności fizycznej i zdolności technicznych — po dwutygodniowym stażu w jednym z zakładów — odbywają właściwą naukę w ciągu trzech miesięcy w szkole technicznej.

Wreszcie, po zdaniu ostatecznego egzaminu, udają się do Rzeszy w grupach, kierowanych przez odpowiednich instruktorów francuskich. Pierwsza z tych grup udała się do pracy w Niemczech przed dwoma tygodniami.

Zebrań dziennikarzy dokładnie zwiędali poszczególne części warsztatu i urzędzenia Ośrodka Kellerman.

Następnie odbyło się wspólne śniadanie, podczas którego zabrali głos p. Luchaire, prezes prasy paryskiej, oraz p. Bonifoy, Sekretarz Gen. do spraw informacji, — podkre-

P. CREYSEL — GEN. SEKR. PROPAGANDY

Vichy. — Dziennik Urzędowy ogłasza dwa dekrety. Na mocy pierwszego z nich zostaje utworzony Sekretariat Generalny do spraw propagandowych przy Sekretariacie Stanu do spraw Informacji — oraz na podstawie drugiego — wspomniane stanowisko zostaje przydzielone p. Paul Cressel.

Ustawa o przymusowej pracy

Tylko 1/8 zwerbowanych uda się do Rzeszy

Vichy. — Wykonanie ustawy z 18 ub. m. odbywa się według przewidzianych planów. W dn. 28 ub. m. rejestracja zainteresowanych była ukończona we wszystkich (z wyjątkiem dwu) departamentach strefy okupowanej oraz w znacznej części okęgów strefy nieokupowanej.

Kontrola lekarska, przewidziana przez tę samą ustawę także odbywa się w przepisanim rytmie a do ustalonego terminu prawnego — 5 marca b. r. — zostanie przeprowadzona prawie całkowicie.

Jak wiadomo — część powołanych obecnie młodych mężczyzn urodzonych w latach 1920 — 1921 — 1922 zostanie użyta do wymiany na jeńców francuskich, znajdujących się dotąd w Rzeszy. Chodzi tu jednak o dość ograniczoną ilość, bo wynoszącą zaledwie 1/8 zwerbowanych obecnie sił robotniczych.

Operacje tak rozległe, jak obecnie, przeprowadzane w szybkim tempie (co było możliwym tylko dzięki szybkiemu w wianianiu kontaktu pomiędzy poszczególnymi urzędami) — nie mogą się odbyć bez pewnych niedokładności lub nieporozumień co do interpretacji skomplikowanych przepisów. Niedokładności te, w chwili gdy je spostrzeżono — zostały niezwłocznie naprawione i usunięte.

Chodzi tu najczęściej o to, iż zapisywano rolników jako „osoby bez zawodu”. Tak więc w departamencie Allier przedwczesne powołania werbuńkowe poddano następnie dokładnej rewizji i większość z tych wzwaw odwołano.

BERNO. — Dla pokrycia nowych potrzeb krajowych — rząd federalny postanowił wypuścić pożyczkę wewnętrzną na sumę 300 milionów fr. szwajc.

BUDAPEST. — Odbył się tu obchód z okazji 23-lecia objęcia władzy przez Regenta Horthy'ego.

Dyskusje na temat bliskości zakończenia wojny

— według oświetlenia pisma francuskiego

Vichy. — Na początku roku objawia się zrozumielać chęć wysuwania wszelkiego rodzaju przypuszczeń co do rozwoju sytuacji wojennej i ogólnej na najbliższe 12 miesięcy.

Opierając się na głosach poszczególnych rzeczoznawców i obserwatorów, tak zagranicznych, jak i miejscowych — czasopismo „Documents Français” snuje następujące rozważania:

„Nie nie jest bardziej obym temperamentowi amerykańskiemu, niż polityka zwalkania. Nawet konstytucja utrudnia tego rodzaju system rządzenia.

„W listopadzie 1944 roku Stany Zjednoczone muszą wybrać nowego prezydenta. Już więc w marcu lub kwietniu przyszłego roku partje zaczęły się naradzać nad wyznaczeniem swych kandydatów.

„Dlatego też obecni kierownicy polityki zagranicznej USA. będą się starali doprowadzić powierzoną sobie naukę do dobrego portu, przed tym, niż ewtl. zmiana administracji (rządu) wzruszy ewtl. posadami ich dyplomacji i strategii.

„Jest więc oczywistym, że p. Rooseveltowi się spieszy. Zarządzenia polityczne generała Eisenhower'a w Afryce Północnej — noszą piętno tego pospiechu...
„Metody takie są sprzeczne ze zwyczajami angielskimi oraz z brytyjską upartością i powolnością. Dyplom. Foreign Office chętnie się skłania ku przewidywaniom na dalszą metę. Gdy wchodzi ona w okres wojenny, to zgóry ogłasza, że konflikt ten będzie długim, bardzo długim.

„Jeszcze teraz, gdy propagandą radiową na użytek zagraniczny powtarza dziesięć razy dziennie, iż rok 1943 będzie rokiem decydującym, to równocześnie dzień niki angielskie stale wspominają o roku 1944.

„Pomiędzy dwoma mocarstwami, mówiącymi po angielsku, istnieje więc głęboka różnica taktyki i umysłu...
„Gdy jednak bierze się pod uwagę poszczególne czynniki: specjalne położenie p. Roosevelt'a, zbliżanie się okresu wyborczego w USA, nacisk rosyjski, konieczność naprawienia niepowodzeń tureckich — to wynika z tego, że akcja anglo-amerykańska w dość bliskim czasie wchodzi w dziedzinę możliwości” — kończy czasopismo francuskie.

Śmierć Dra Yersina, odkrywcy zarazku dżumy

Vichy. — Dr. Yersin, lekarz i uczonej francuski, zmarł w wieku 81 lat w Instytucie Pasteur'a w Nhatrang (Annam). Rodem ze Szwajcarii romandyjskiej, ten uczeń i współpracownik Pasteur'a pracował pewien czas w Instytucie paryskim, poświęcił cały swój zasób wiedzy pracy w koloniach, a mianowicie w Indochinach, dokąd udał się w 1891 r.

Rozpoczął swą działalność od badania miejscowości znajdujących się w centrum Tonkinu, w szczególności w kraju Moi. W 1894 odkrył dr. Yersin bakteryjny dżumy w Kantonie, a powróciwszy do Indochin, rzucił podwaliny do utworzenia pierwszego Instytutu Pasteur'a na Dalekim Wschodzie. Wybrał dla urzędzycielstwa tego celu miejscowość Nhatrang, położoną w jednym z najbardziej zwrotnych punktów wybrzeża annamickiego, gdzie niezwykłe warunki atmosferyczne i niezwłocznie założony laboratorium dla przygotowywania szczepionki przeciwdżumowej.

W 1897 r. rozpoczął on pierwsze rolnie doświadczenia nad roślinami kolonialnymi, jak drzewa koka i koka. W r. 1902 polecił mu p. Paul Doumer zorganizowanie Szkoły Medycznej w Hanoi. Z jego też inicjatywy powstało na południowych stokach Annamu sanatorium i wysokogórska stacja klimatyczna, która doskonale się rozwijała.

Był on również założycielem laboratorium dla badań naukowych nad fizjologią roślinną i meteorologią. Urządził specjalny ogród dla aklimatyzacji drzew chinowych.

Jeśli dodamy do całości obrazu utworzenie dwu Instytutów Pasteur'a w Anoi i Saigonie — otrzymamy prawie całkowicie obraz działalności Dra Yersina, poświęconej całkowicie wiedzy i służbie dla Francji.

BUKARESZT. — Na mocy nowych ustaw o „rumunizacji” przedsiębiorstw, — około 8000 zakładów przemysłowych i handlowych przeszło z rąk żydowskich do rumuńskich na (8.126).

Debaty w sprawie wojny podwodnej

Vichy. — Jak donoszą z Londynu — lord Winster, b. członek Labour Party w Izbie Gmin, i mjr Fletcher — złożyli w Izbie Lordów nowy projekt budowy szybkich okrętów handlowych.

„Nie należy zapominać — twierdził lord Winster, że państwo „osi” budują dwie łodzie podwodne na miejsce każdej zatopionej.

„Nie uważa mówca za dobry pomysł budowanie statków o większym tonażu i krytykuje utrzymywanie w dalszym ciągu zasady „konwoju”, wobec nowych form ataków nieprzyjacielskich, oraz podkreślił, że „p. Churchill zdaje się być zbyt optymistycznie usposobionym w odniesieniu do lotnictwa i marynarki”.

Lord Leathers, minister transportów wojennych, odpowiadał na interpelację dowodząc, że „W. Brytania nie rozporządza nieograniczoną liczbą rak robotycznych, wobec czego zadanie budowy szybszych jędnostek spowodowałoby się w rezultacie do ograniczenia ich ilości.

„Poza tym, konstrukcja szybkich statków wymaga zwiększenia wysiłku pracy i zużycia surowców w proporcji wyższej o 50 procent od norm obecnych. Zresztą admirałcja robi wszystko, co jest w jej siłach, ażeby wypełnić lukę” — zakonczył minister brytyjski.

LONDYN. — Nad stolicą Anglii ukażo się kilka samolotów nieprzyjacielskich. Zarządzono alarm. Są pewne szkody materialne i nieznaczące straty w ludziach.

6.000 ton produktów dla Pomocy Krajowej

Vichy. — Ogłoszono sprawozdanie z akcji zbiorkowej, przeprowadzonej przez zarządy poszczególnych sekcji Korporacji

Chłopskiej na rzecz Pomocy Krajowej.

Jak się okazało, w samej tylko strefie okupowanej — zebrano ogółem 6.000 ton darów w naturze, przeznaczonych na dożywianie miast. Wartość tych produktów — według taryfy oficjalnej — przekracza 20 milionów fr.

Wykaz departamentów, według kolejnych ilości darów, przedstawia się w ten sposób:

Z DEKLARACJI
P. HORE BELISHA
Vichy. — Komentując położenie w Afryce Północnej, p. Hore Belisha, dawny minister wojny Wielkiej Brytanii — pisze na łamach pisma „Razon” w Buenos-Aires, iż projekt najazdu został powzięty w lipcu 1942 roku.

„Nie wiadomo wtedy, czy należy zaatakować sam kontynent europejski, czy też przeprowadzić operacje kolonialne. Ostatecznie przyjęto drugi projekt, jako wymagający mniejszego tonażu.

„Sojusznicy sądzili, iż wyądowanie w Afryce Północnej spowoduje odrazu przyłączenie się do nich wszystkich Francuzów w tych okęgach, lecz — pod względem politycznym — ładowanie w Afryce Północnej stanowić „fiasco” — kończy b. minister angielski.

Maine - et - Loire	700 ton
Finistère	460 "
Orne	328 "
Loire Inf.	320 "
Seine Inf.	317 "
Meuse	300 "

i t. p.

TWORZENIE Oddziałów MILICJI FRANCUSKIEJ

Vichy. — W najbliższą niedzielę odbędzie się w większych miastach strefy nieokupowanej zebrań konstytucyjnych oddziałów Milicji Francuskiej, a w szczególności w Cannes, Vienne, Narbonne, Béziers itp.

P. EAKHIA FORMUJE NOWY RZĄD FIŃSKI

Helsinki. — Wobec tego, iż poprzednie próby utworzenia nowego rządu fińskiego nie udały się, prezydent p. Rytty polecił p. Eakhią, wiceprzewodniczącemu sejmu fińskiego — utworzenie nowego gabinetu.

Rocznica bombardowania przedmieść paryskich

Vichy. — Pisma francuskie przypominają, iż w nocy z 3 na 4 marca 1942 roku eskadry brytyjskie dokonały bombardowania przedmieść paryskich i miejscowości okolicznych.

dotkniętej tym bombardowaniem gminie naliczono nazajutrz 277 zabitych, 341 rannych, 9.253 osoby bez dachu nad głową itp. W sąsiedniej miejscowości było ponad 20 zabitych i 370 osób bez mieszkań, a w innych — 45 zabitych i 21 rannych itp. Razem ponad 400 zabitych i 1.700 rannych.

Centralne T-wo Handl. na Wschodzie

Ryga. — Zarząd główny Centralnego T-wo Handlowego na Wschodzie ogłosił komunikat o swej działalności i projektach na przyszłość. Wynika z niego, że T-wo posiada obecnie na Wschodzie 4 wielkie oddziały, a mianowicie w Ostlandzie, Rosji, na Kaukazie i na Ukrainie. Posiadają one 35 filii i przeszło 100 agencji. Celem T-wo jest administrowanie, organizacja i subwencjonowanie produkcji wszelkiego rodzaju artykułów spożywczych, wzmian za co T-wo dostarczać będzie mieszkańcom wysi produktów fabrycznych, w pierwszym

13 OFIAR KATASTROFY GÓRNICZEJ W BETHUNE

Lille. — Podczas robót wiertniczych w jednym z szybów kompanii węglowej Béthune, w Annequin, nastąpił wybuch gazu podziemnego. 13 górników poniosło śmierć. Poza tym sześciu robotników przewieziono do szpitala w ciężkim stanie, a trzech — złej rannych.

Jak wiadomo, w kopalni tej pracowała przed wojną znaczna liczba naszych górników.

Podprefekt Béthune i miejscowe władze przybyły na miejsce wypadku dla zbadania jego okoliczności oraz dla niesienia doraźnej pomocy rodzinom ofiar.

Morze błękitów i szafirów czerwieni się teraz krwią

Od tysięcy lat ludy, a nawet całe rasy chcą wlaść Morzem Śródziemnym

Przez moje okno od wczesnego ranka do mroku wieczornego codziennie patrzę na Morze Śródziemne... Mieni się ono kolorami błękitów, szafirów i szmaragdów... Czasami staje się aż czarńe...

żę to Azja zabierze Europie władnię nad Morzem Śródziemnym. Pierwszy raz groziło Europie niebezpieczeństwo azjatyckie, gdy królowie perscy postanowili zawojować Grecję. Pod Termopilami król Leonidas i jego Spartanie polegli w obronie nie tylko innych miast greckich, ale — ściśle mówiąc — w obronie praw rasy białej europejskiej do Morza Śródziemnego. Po raz drugi, Azja wyścięgnęła rękę po Morze Śródziemne wtedy, gdy u Złotej Bramy greckiego Byzancjum, czyli Konstantynopola padł ostatni cesarz wschodnio - rzymski pod ciętami janczarów tureckich. Od 1453 r. aż do bitwy morskiej pod Lepanto Turcja i jej galery władły Morzem Śródziemnym niemal niepodzielnie. Równocześnie brzegi tego morza w Afryce wyłaczno, a także i w Azji zajęli Mahometanie. W Europie raste białej został tylko brzeg Hiszpanii, Francji i Włoch, pod czas gdy na Bałkanach jedna Ragusa czyli Dubrownik zachował niezależność. Połączono floty hiszpańskie i włoskie pod wodzą Don Juana d'Austrii zniszczywszy pod Lepanto (1571) flotę turecką, odzyskały Morze Śródziemne dla rasy białej i dla Europy. W perspektywie dziejów zwycięstwo króla Sobieskiego pod Wiedniem w dniu 12-go września 1683 roku było dalszym ciągiem bitwy pod Lepanto, ponieważ zmusiło Turcję do dalszego cofania się na wschód i zachwido — nieodwołalnie zachwido jej stanowiskiem na Bałkanach i na jej brzegu wschodnim Morza Śródziemnego. (Dokończę na str. 2ej)

Z komunikatów...

Komunikaty niemieckie

Berlin (413). — W południowej części frontu wschodniego deszcz i błoto znacznie utrudniają wszelkie operacje wojenne. Mimo to kontrofensywa niemiecka rozwija się dalej. Osiągnięto średni i górny biegi Donca na długości 250 km. Zdobyto szturmem miasto Sławiańsk. Na tyłach rozbito większy oddział sowiecki. Koło Charkowa otoczono główne siły pancerny 3-jej armii sowieckiej, która stara się wydosłać z potrzasku. Na północny zachód od Kurska — nowe ataki nieprzyjaciela odbito, zadając mu dotkliwe straty.

20.000 FR. DLA OFIAR WYPADKU W BETHUNE

Vichy. — P. Marszałek Pétain polecił natychmiast wypłacić sumę 20.000 fr. rodzinom ofiar katastrofy górniczej w Béthune — tytułem doraźnej pomocy. Suma powyższa zostanie rozdzielona zainteresowanym przez prefekta dept. Pas - de - Calais.

Komunikaty włoskie

Rzym. — (4.3). — W Tuńdziej — ożywiona działalność lotnictwa po obu stronach. W walkach powietrznych zestrzelono trzy maszyny nieprzyjacielskie. Wielkie bombowce nieprzyjacielskie rzuciły znówu bomby na Mesynę, gdzie jest kilku rannych. Nad Pozzallo zestrzelono dwie maszyny brytyjskie. Ogółem stracono 16 samolotów anglo - amerykańskich iad różnymi fraułami i nad Morzem Śródziemnym.

MARSYLIA. — Za znaczek DU z marca b. r. można otrzymać — po 500 gr. konfitur dla kategorii J-1, J-2 i J-3 oraz po 250 gr. dla reszty konsumentów. Prządzał tłuścizność roślinnych wynosi po 200 gr. dla gmin miejskich (US) oraz po 115 gr. dla reszty departamentu.

Po zniesieniu praw eksterytorialności w Chinach

Czuńg-Kińg. — Minister spraw wiedzności w rządzie marsz. Ciang - Kaj - Szka, komentując zrzeczenie się praw eksterytorialności przez kraje europejskie, zapowiedział, iż oddał sądy chińskie będą rozpatrywały także sprawy, dotyczące cudzoziemców. Poczyniono już odpowiednie przygotowania, zwłaszcza jeśli chodzi o zaprzysiężenie tłumaczy sądowych. Za specjalnym zezwoleniem władz chińskich — adwokaci obco-

Mobilizacja cywilna w Grecji

Berlin. — Jak donoszą z Aten, niemiecki dowódca terytoriów okupowanych w południowej Grecji — wydał dekret, na mocy którego zarządzone mobilizacja cywilna. Zarządzenie to obejmuje wszystkich Greków, w wieku od 16 do 45 lat, zamieszkałych na tych terenach.

Mobilizacja cywilna w Grecji

Berlin. — Jak donoszą z Aten, niemiecki dowódca terytoriów okupowanych w południowej Grecji — wydał dekret, na mocy którego zarządzone mobilizacja cywilna. Zarządzenie to obejmuje wszystkich Greków, w wieku od 16 do 45 lat, zamieszkałych na tych terenach.

JUTRO:
NIEDOLA LEKARZA

